

УДК 378.183:374.32

С. А. Крошка, О. В. Матліна

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА-ЗАСОБІВ У СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІЙ РОБОТІ ЛИСИЧАНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ЯК ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Медіаосвіта стала невід'ємною частиною освіти сьогодення. Актуальність інтеграції медіаосвіти в навчально-виховний процес, зокрема у соціально-гуманітарній сфері коледжу, обумовлена потребою оптимізації пізнавальної діяльності особистості за рахунок інтенсифікації розвитку її уяви, мислення, розширення соціалізаційного простору [1].

Вища освіта виконує важливе соціальне завдання розвитку інтелектуального потенціалу України. Численні мас-медіа впливають на формування соціальних, моральних, естетичних цінностей та інтересів особистості, стають важливим фактором впливу на її свідомість, світоглядні позиції.

Виникає потреба в інтеграції змісту медіа-освіти у соціально-гуманітарний процес коледжу, адже телебачення, Інтернет та мобільні телефони визначені найпопулярнішими медіа-засобами отримання інформації у сучасного покоління і мають найбільший вплив на життя всього суспільства в цілому. Відтак, викладачу слід організувати процес виховання, застосовуючи саме ті засоби, які є в поширеному користуванні молоді. Застосовують медіа-засоби у соціально-гуманітарній роботі коледжу з метою медіакомпетентності особистості студентів.

Отже, метою статті є обґрунтувати зміст поняття «медіа-засіб», розглянути теоретичні аспекти застосування медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі коледжу, висвітлити класифікацію медіа-засобів.

Аспекти розвитку медіа-освіти стали колом інтересів зарубіжних вчених і педагогів у 30-х роках минулого століття. Першу навчальну програму з медіа-освіти, яку розробив канадський науковець М. Маклюєн 1959 року, активно було впроваджено в навчально-виховний процес на початку 60-х років у Великій Британії, США, Канаді, Німеччині, Франції [5]. Важливість медіа-освіти знайшла відображення у керівних міжнародних документах, а саме Грюнвальдська декларація з медіа-освіти (1982), Резолюція ЮНЕСКО про розвиток критичної медіа-освіти (Париж, 1989), нові напрямлення у медіа-освіті (1990), Матеріали Віденської конференції «Медіа-освіта у цифрову епоху» (1999), ЮНЕСКО: дослідження медіа-освіти молоді (2001), Матеріали Севільської конференції «Медіа-освіта молоді» (2002), Паризька програма-рекомендація з медіа-освіти (2007), Резолюція Європарламенту щодо медіаграмотності у світі цифрової інформації (2008) та інші.

Провідними дослідниками у сфері медіа-освіти в Україні у 90-х роках стали Г. Почепцов (медійні теорії і теорії інформаційного впливу), Г. Онкович (теоретичні підходи розвитку медіавиховання), Б. Потятиник (захисні теорії медіа-освіти). Теорія і практика медіа-освіти в сучасній освіті активізує увагу вітчизняних науковців до широкого кола проблем, а саме Н. Духаніна (модель застосування медіа-освітніх технологій), Л. Найдюнова (модель медіакультури), І. Курліщук (педагогічні основи соціалізації студентської молоді засобами масової комунікації), І. Сахневич (педагогічні умови застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців).

Проте проблема інтеграції медіа-освіти, зокрема використання медіа-засобів у виховний процес, потребує всебічного дослідження. Новизна запропонованого дослідження полягає у виокремленні засобів медіа-освіти, які використовують викладачі Лисичанського педагогічного коледжу у соціально-гуманітарній роботі.

Мета медіа-освіти – навчити особистість медіа-засобами розуміти та брати участь у медіакультурному середовищі, що її оточує [5]. Отже, медіа – це предмети, обладнання і матеріали, які передають певну інформацію через слова, зображення і звуки, а також дозволяють виконувати певні дії інтелектуального і мануального характеру [4, с. 9]. А. Литвин стверджує, що медіа-засоби (масової) комунікації – технічні засоби створення, запису, копіювання, тиражування, збереження, розповсюдження, сприйняття інформації і обміну її між суб'єктом (автором медіатексту) і об'єктом (масовою аудиторією) [2, с. 10]. До медіа-засобів відносяться традиційні засоби масової інформації (друковані видання (газети, журнали), радіо, кіно, телебачення, відео) та новітні технології (комп'ютер, Інтернет, мобільна телефонія).

За соціально-педагогічною класифікацією Г. Онкович засоби медіа-освіти поділяються: за типом основного засобу медіа (преса, радіо, кіно, телебачення, відео, комп'ютерні мережі), за каналом сприйняття (аудіо, відео, аудіовізуальні, знакові – текстові, графічні), за місцем використання (індивідуальне, групове, масове, домашнє, робоче, транспортне), за змістом інформації, напрямку соціалізації (ідеологічне, політичне, морально-виховне, пізнавально-навчальне, естетичне, екологічне, економічне), за функціями та цілями використання (одержання інформації, освіта, спілкування, розв'язання проблем, розвага, соціальне управління), за результатом впливу на особистість (розвиток світогляду, самопізнання, самовиховання, соціалізація) [5].

Обираючи форми, методи, прийоми роботи із застосуванням медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі викладач коледжу навчає студентів критично мислити (аналізувати, синтезувати, порівнювати, оцінювати, приймати рішення, висловлювати власну думку). Унікальність медіа-засобів пояснюється в можливостях надавати доступ до аутентичних медіатекстів (анімаційних фільмів, кінофільмів, телевізійних програм, відеороликів, малюнків, графіків, фотографій,

матеріалів сайтів тощо); розвивати критичне мислення; формувати навички самостійної роботи; залучати до інтерактивного навчання; розвивати творчі здібності.

В колективі Лисичанського педагогічного коледжу достатньо ентузіастів медіа-освіти, і вони переконані, що впроваджувати засоби медіа-освіти слід на початковому етапі студентського навчання.

Системний підхід до залучення медіаосвітнього досвіду, наробок дали можливість змінити діяльнiсну соціально-гуманітарну сферу як студента, так і викладача. Для студента – це потреба в самостійному здобутті знань, більш ґрунтовний рівень підготовки завдань, зростаюча активність на заняттях з позанавчальної роботи, а найголовніше – свідомий критично-аналітичний підхід до оцінювання явищ дійсності. Саме за таких умов процес соціалізації учнів відбувається значно легше. Для викладача – це власна реалізація в ролі знаючого, креативного, прогресивного, демократичного координатора.

Лисичанський педагогічний коледж має свою уніфіковану структуру медіа-простору соціально-гуманітарної роботи: медіа-центр – сучасна бібліотека, що комплектується різними за формою документами і надає їх користувачам на вищому сервісному рівні. Соціокультурна і просвітницька робота, популяризація знань за різними напрямками серед студентів залишались одним з найважливіших компонентів діяльності бібліотеки. Сформований веб-простір центру: оновлено веб-сайт, блог, електронні сегменти (картотека, каталог тощо), сторінки у соціальних мережах, Google+; укомплектований фонд відеоподкастами, треками, тематичними фільмами, створено зручну навігацію для користування відвідувачами медіа-центру; приєднані до проекту електронної бібліотеки України ELibUkr.

Молодіжний медіа-центр – один із підрозділів навчального закладу, що становить інтегроване інформаційно-педагогічне середовище, де стали можливими нові форми в організації пізнавальної і комунікативної діяльності її споживачів.

На базі медіа-центру відбувається удосконалення пошукової, дослідницької роботи, у створенні газет, відеоматеріалів, вебсторінок; розвиток естетичного, валеологічного, екологічного, фізичного виховання засобами медіаосвіти.

Медіа-освіта у Лисичанському педагогічному коледжі орієнтована на свободу самовираження і права на інформацію, є інструментом підтримки демократичних поглядів викладацького складу та студентської молоді. Володіння медіа-ресурсами дозволять сучасному студенту розширити рамки інформаційної грамотності та культури відповідно до сучасного рівня розвитку інформаційних технологій, удосконалити ІКТ-компетентність з урахуванням специфіки майбутньої професії.

Діяльність «Молодіжного медіа-центру.ua» є складовою частиною системи соціально-гуманітарної роботи Лисичанського педагогічного

коледжу. Вона може бути ефективною за умов: реалізації основних завдань законодавчих та нормативних актів; традицій та можливостей навчального закладу щодо реалізації діяльності центру; забезпечення пріоритетності інтересів особистості студента, що є найвищою цінністю педагогічного коледжу; орієнтації на професійний розвиток членів центру, що сприятиме всебічному розвитку студентської молоді через інформаційний простір; органічного зв'язку зі світовою та національною історією, культурою, традиціями.

Головна мета діяльності «Молодіжного медіа-центру.ua» – виховання духовно багатой, розвиненої особистості, громадянина України, підготовка до організації роботи в освітянських закладах, у тому числі школі – формування вчителя, здатного до творчої активної діяльності з виховання учнівської молоді; професійної підготовки фахівців на матеріалах медіаосвіти.

Завдання: вивчити та узагальнити особливості застосування медіаосвіти під час функціонування основних напрямків роботи «Молодіжного медіа-центру.ua»; вивчити можливості Інтернет-ресурсів і їхнього ефективного застосування, використання електронної пошти для індивідуальної пересилки кореспонденції, випуск електронної дошки оголошень; розширювати демократизацію і гуманізацію соціально-гуманітарної роботи коледжу; готувати педагогічні кадри високого професійного та духовного рівня, які мають достатню інформаційну культуру, етнізацію і культуровідповідність виховання; забезпечувати умови для свободи мислення, реалізації права студентів мати свою власну думку, політичні та життєві позиції і висловлювати їх у медіапросторі; організовувати самоврядування, роботу спільки студентської молоді; спрямовувати соціально-гуманітарну роботу на професійно-орієнтовану діяльність студента.

Для розширення інноваційної діяльності «Молодіжного медіа-центру.ua» важливим є створення необхідного підґрунтя: систематичної, об'єктивної оцінки успіхів студентів як членами адміністрації, так і органами самоврядування; регулювання обсягу навантаження всіх членів медіацентру (студентів, викладачів, технічного персоналу); існування системи стимулювання активної позиції як творчих груп, так і окремих учасників.

Мультимедійні послуги інноваційної діяльності коледжу: телефонія, відеоконференції, Інтернет, дистанційне навчання, огляд відео на запит у режимі «on-line», блоги викладачів та студентів, веб-сайт, електронна газета, веб-виставки, презентації, веб-квести, он-лайн форуми тощо.

Особливу роль у діяльності медіацентру відіграють напрямки:

- екологічний (лабораторія «Природа на користь», участь в екологічних акціях, екологічна стежка та медіа-освіта, співпраця з молодіжними організаціями);

- соціокультурний (волонтерський загін «Милосердя», музейний комплекс: Молодої гвардії, Історії коледжу, українознавства, Історії освіти та педагогіки; дебатний клуб);
- феліксологічний (валеологічна студія «Краса і здоров'я», центр саногенного мислення, студія «Старт»: ігрові види спорту, легка атлетика, бойове мистецтво);
- творчий (класична музика, фольклор, естрадний жанр, технічне моделювання, осередок «Магія творчості»).

Творчий викладацький колектив ставить перед студентською молоддю складні і цікаві завдання: пошук інноваційних шляхів формування екологічної свідомості майбутніх учителів; пропагування ідей європейської єдності в місцевому середовищі; розвиток художньої творчої активності особистості в умовах єдиного інформаційного простору; встановлення контактів і взаємовигідного співробітництва з іншими об'єднаннями регіону через використання єдиного інформаційного простору; впровадження інноваційних форм організації виховної роботи з використанням активних та інтерактивних технологій, спілкування в інтерактивному просторі з іншими колективами та виконавцями через викладання матеріалу у You Tube; формування у студентів наукового світогляду, валеологічної свідомості і культури; залучення студентської молоді до участі у конференціях, семінарах, тренінгах; прищеплення дбайливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих; формування у студентів навички перенесення валеологічних знань у реальне життя; створення сторінок в Інтернет-мережі валеологічної студії та висвітлення інформації про здоров'я; формування у студентської молоді механізмів саногенного мислення, продуктивної діяльності та ефективної взаємодії; розвиток якостей повноцінного високоінтелектуального та соціально-корисного індивіда; виховання психологічної самоорганізації, самодисципліни, самовдосконалення студентів; популяризація спортивних ігор серед студентської молоді; ознайомлення з елементами бойових мистецтв країн сходу; створення умов до спортивного зростання в області кінології.

Узагальнюючи викладене, можна сказати, що результатом реалізації медіаосвітнього процесу має стати сформована медіакультурна особистість, а для цього нам потрібно: здійснювати управлінську діяльність щодо сприяння розбудови в Україні ефективної системи медіа-освіти як складової сучасного освітнього середовища; підтримувати зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів для реалізації їх медіаосвітньої діяльності; сприяти забезпеченню загальноосвітніх навчальних закладів навчально-методичною літературою, мультимедійними посібниками з медіаосвіти; розробляти програми щодо використання медіатехнологій у проектній діяльності студентів як складової навчально-виховного процесу; всебічно сприяти використанню в практичній діяльності навчального закладу інноваційного педагогічного досвіду; створювати умови для ефективної взаємодії

студентської молоді та викладачів зі світом медіа; забезпечити віртуальний робочий простір; рекомендувати колегам приєднатися до освітніх європейських та світових мереж для оперативного спілкування з використанням сучасних засобів обміну інформації при розв'язанні навчальних та науково-практичних задач.

У Лисичанському педагогічному коледжі склалася чітка і струнка система в рамках програми «Молодіжного медіа-центру.ua». Викладацький склад навчального закладу активно залучає студентську молодь до нових інноваційних дозвіллевих сфер діяльності. Відбувається постійне оновлення блогу соціально-гуманітарної роботи, наповнення сучасним контентом.

Таким чином, можна дійти висновку, що медіа-освіта стала невід'ємною частиною сучасної освіти і може бути інтегрована у виховний процес, зокрема соціально-гуманітарний процес коледжу. Для досягнення позитивного результату в роботі із медіа-засобами, викладачу коледжу слід бути компетентним у організації навчально-виховної роботи, адже правильний вибір медіа-засобів дозволить досягти цілей медіа-освіти, а саме формування медіакомпетентної, творчої і критично мислячої особистості.

Проблема застосування медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі коледжу має широкі перспективи для подальших досліджень.

Список використаної літератури

- 1. Концепція** впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm.
- 2. Литвин А. В.** Завдання медіаосвіти в контексті підвищення якості професійної підготовки / А. В. Литвин // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2009. – № 4. – С. 9–21.
- 3. Найдьонова Л. А.** Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навч.-метод. посібник / за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Барішпольця. – К. : Міленіум, 2010. – С. 34 – 48.
- 4. Медіаосвіта та медіаграмотність:** підручник / [ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко ; за науковою редакцією В. В. Різуна]. – К. : Центр Вільної Преси, 2013. – 352 с.
- 5. Онкович Г. В.** Медіаосвіта (Загальний курс) [Електронний ресурс]: програма навчального курсу для студентів вищих навчальних закладів / Г. В. Онкович. – Режим доступу : edu.of.ru/attach/17/82979.doc від 21.09.2011.

Крошка С. А., Матліна О. В. Використання медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі Лисичанського педагогічного коледжу як чинників впливу на процес виховання особистості

У статті на основі аналізу наукових наробок розкрито значення застосування засобів медіа-освіти у сучасному навчальному закладі. Визначена структура діяльності молодіжного медіа-центру щодо активного залучення студентської молоді до нових інноваційних

дозвіллевих сфер діяльності. Обґрунтовано зміст поняття «медіа-засіб», розглянуто теоретичні аспекти застосування медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі коледжу. Обираючи форми, методи, прийоми роботи із застосуванням медіа-засобів у соціально-гуманітарній роботі викладач коледжу навчає студентів критично мислити, формує навички самостійної роботи, залучає до інтерактивного навчання, розвиває творчі здібності. Впроваджувати засоби медіа-освіти слід на початковому етапі студентського навчання. Системний підхід до залучення медіаосвітнього досвіду змінили діяльнісну соціально-гуманітарну сферу як студента, так і викладача. Коледж має свою уніфіковану структуру медіа-простору соціально-гуманітарної роботи.

Ключові слова: медіа-освіта, медіаграмотність, медіа-засоби, соціально-гуманітарна робота.

Крошка С. А., Матлина Е. В. Использование медиа-средств в социально-гуманитарной работе Лисичанского педагогического колледжа как факторов влияния на процесс воспитания личности

В статье на основе анализа научных разработок раскрыто значение применения средств медиа-образования в современном учебном заведении. Определена структура деятельности молодежного медиа-центра по активному привлечению студенческой молодежи к новым инновационным досуговым сферам деятельности. Обосновано содержание понятия «медиа-средство», рассмотрены теоретические аспекты применения медиа-средств в социально-гуманитарной работе колледжа. Выбирая формы, методы, приемы работы с применением медиа-средств в социально-гуманитарной работе преподаватель колледжа обучает студентов критически мыслить, формирует навыки самостоятельной работы, привлекает к интерактивному обучению. Внедрять средства медиа-образования следует на начальном этапе студенческого обучения. Колледж имеет свою унифицированную структуру медиа-пространства социально-гуманитарной работы, разработан системный подход к внедрению медиа-средств.

Ключевые слова: медиа-образование, медиаграмотность, медиа-средства, социально-гуманитарная работа.

Kroshka S., Matlina E. The Use of Media in Social and Humanitarian Work Lisichanskiy Teachers College as the Factors Influencing the Process of Education of the Individual

The article, based on a review of scientific developments disclosed value of application of media education in the modern school. The structure of the activities of the youth media center for the active engagement of students to innovative new recreational areas of activity. Justified by the concept of "media outlets", the theoretical aspects of the use of media in social and humanitarian work of the college. Forms, method, receptions work with primeneniem media-funds in the work of social and humanytarnoy College

Lecturer obuchaet studentov critical thoughts, creates life skills, main appeal for interactive education. Implemented medi-education should on the home student stages of education. College has its media unifikovannye structure of space social and humanitarian work, is designed for sistemny Approach Introduction-media resources. In Lisichanskom Teachers College developed a clear and orderly system under the "Youth Media tsentru.ua." The teaching staff of the institution actively involves students to new and innovative recreational areas. Are updated blog social and humanitarian work, filling current content. Media education has become an integral part of modern education and can be integrated into the educational process, including the process of socio-humanitarian college. To achieve positive results in dealing with the media means, college teacher should be competent in the organization of educational work , because the right choice of media vehicles will achieve the objectives of media education, namely the formation media literacy, creative and critical thinking person.

Key words: media education, media literacy, media outlets, social and gumantiarnaya work.

Стаття надійшла до редакції 26.04.2015 р.

Прийнято до друку 14.05.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С. Я.

УДК 070:821.161.2–92.09

О. С. Куцевська

АВТОРСЬКЕ РЕДАГУВАННЯ МЕТАФОР У ТЕКСТАХ ІНТЕРВ'Ю ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

Актуальність обраної теми зринає з того, що по-перше, пора паперового виготовлення інформації рішуче йде у минуле, а та, що приходить на зміну їй – пора електронного створення інформації, – не зоставляє відбитків авторської роботи над текстом. Відтак, у нас була унікальна нагода долучитися до процесу саморедагування Олеся Гончара.

По-друге, фінансування редакційних колективів і видавництв у добу ринкової скрути зазнало занепаду, а отже – негативно позначилося на відпрацьованому роками у видавництвах процесі редакторської підготовки визначеної публікації до друку. У зв'язку з цим в Україні спростився інститут редакторства й відбулося характерне самоусунення досвідчених редакторів від активної праці, що поклато на авторів редакторські обов'язки. Отже, на передній план у редакцій і видавництв виступила потреба в пошуку відмінних текстів професійно ерудованих авторів, які спроможні виготовити винятковий першотвір. У зв'язку з